

Brev från och till medlemmar av familjen Gjörwell, växlade åren 1780-1811 E...

Gjörwell, Carl Christoffer,

HS Ep. G 12:1

National Library
of Sweden

B. R. E. F.: Ufrån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjørwell till Herr
Joh. Nil. och Fru Gustava Eleonora Lindahl; dat. Stockholm,
Skär torsdagen, d. 28 Mart. 1793.

Innehåll:

- 1) Inledning mågta uppbyggelig.
- 2) Hr de Florians Dramme: le Bon Fils.
- 3) Min Konunga - münstring.
- 4) Behof af underlöfelig ägdad.
- 5) Oliku Lön af gud i Himlen och de så kallade Deläten på Jorden.
- 6) Lagman af Stenbof och de som.
- 7) Regering. Rådet Stolmberg de Deckfelt.
- 8) Under - Ståthållaren Lijensparre och D. Wendeborn.
- 9) Nicuten. älf.
- 10) Fru Wenne och Margell Georgiu.
- 11) Akeraker de Gausfno Yrande om vår nu verande Politiska Ställning.
- 12) Menge Nånstoms Lyckägare Snille. val.
- 13) Slåningari. Pöf. Skriptum:
1. Klökaste förhållande mot anonyma Stankar. 2. Nytt Sag öfver Kolmosden
ej utdelat omögligt. 3. Den Gustavianfke Poeters Namn. - Odlagor. 1. Brev
till Hr Lijensparre med tillhörig Promemoria och D. Wendeborns Reflexioner. 2.
Brev till Hr Stolmberg de Deckfelt.

Bibliotek
Gjørwelliana

Mina hjerteligen älskade Barn.

Jag lofvade väl, at icke för än i Helgreckan skriva Eder till; men Gud nådde mig! antingen håller jag för litet eller för mycket, hvilket ofelbart
läser komma antingen af min fyndiga Organisation eller af min senper
invalida läsa; skulle dock förmoda - hvilket åtminstone alltid är min trost -
at när den store Revisionisten en gång afflyttar min Bok, torde ändå Summorna
i Debet och Credit gå så frätligen netto ihop. Se nu, se nu! anmäler sig åter
det luda Högmodet: tänk hvilken stor fortjenst! at skriva fina föta Barn
et Brev till otta dagar för än det var lofvadt.

Aldraförst omfamnas min lilla Stafra med tönstkan af alt Godt, af alla
de glada och vackra Känslor för hennes Hjerta, som jag alltid henne unnat
och underhållit. De har en liten aldrakäraste läcker föta för detta Hjerta,
jag menar bilagde den ritte och så kämlofulle Hr de Florians aldrakäraste
Dramme: le Bon Fils. Nyligen har jag fått den, och just vällystet mig med de
räsning: ty hvilka naturliga och dygdiga Tänkafatt råda icke uti den fömas?
Hv den unga och tärka Agatha, denna enigt lit Namn så godu och så
förträffeliga Slekka, hvilken ädel Caractere! Af fem Personer äro fyra
af de bästa, de älskväraste Egenskaper: då är det fröstrikt at läsa; ack!
om det bara så vore ibland Människor utom Boken! Men om hvar och en
af oss börjar med at förädla sig sjelf, tal och bar andre i det längsta,
så blipe djuret frans lyckligare och tiden bättre. Först läste jag denna
Dramme för mig sjelf, gaf den sedan at söta ihop, som läste den med

icke

Brev till

icke mindre nöje; häruppi lästas den af Louise och Lalle; så åter en gång af Söta
Mor, dock förelägen af Seireter. Djörkegren, och slutligen i går afton å nys af
mig, men uti min handoffs- - denne Gode Sonens- - närvaro. Nu skal den härup
läsas af min Stafva och hennes gode John. Denna lilla vackra och just Söta dock
skal sedan blifva min Stafvas egen; men jag får dock be Dig skicka mig den samma
tillbaka, antingen med någon fäker Resande strax efter Helgen, eller ock med Redaga-
Posten; så at jag har den här tillbaka om Söndagen den 7 April; ty jag behöfver
den ti et visst bruk. Den skal nog komma åter.

Men till en evigt varande Skilt nedlägges et så mycket dyrbarare Manuscript,
som det samerligen af ingen, utom min härvarande Stéckau, kan läsas - - Ty
jag kan ej en gång läsa det sjelf, skuru bekräftadt med min egen höglände
Jot - - Det utgör eljest et Fragment af min Svaga-Rites Konunga-Mönstring
uti Archiv, Sjelfva Original-Scripturen, tillkommen på 2:ne Jörniddagar,
dels utur mit Minne, dels utur Baron Rosenhanes' begge Längder, gamla
Konunga-Längden utgifven af Cancelli-Rådet i Bre, samt Salins' och
Lägerbringas Rites-Historier, utom andra Hjelpredor, som alla då lägo
runt omkring mig. Det öfverstrukna betyder icke någon Extermination
utur den Historiska Samningens Rite, utan at jag för den gången hade läst
så mycket motvarande af min Herr Ollegas' Penskrift. Som sagt: Det
tode wa min K. Måg at få en Echantillon af mina primitive Concepter.
Påstå min John må dock ingalunda fördärfva sina ögon på detta Sags-
brock; ty det kommer ändå at tryckas i läbaraste måtto uti Sv. Archiv.
St. 9 och 10, som äro medfända, bevisa det tyddeligen.

När man hvandrat hela denna Regenta-Längd igenom, så pröfve sedan
hvar och en, huru stort behof vi Människor äge af underfätelig dydnad, efter
det måst utgjöra vår dyktfälgghet, at lyda så många antingen gryme
eller orättrådige eller odugelige Thronsitare: ty at regera hvar annan å la
françoise ou d'après la Philosophie moderne, hvar Egaliteten sträcker sig
öfven till alla våra medfödda vackra Dygder, det är höjden af allt med
borgerligt endt. Nej! Paulus har samerligen skrifvit oss en mycket bättre
Politica, än den Mr Condorcet nu sluteligen framkläckt. Jag är så drum, at
at jag stundom läser uti: Sedolärande Betraktelserna; då ordningen fenast
kom till den Betraktelsen: de höga Skäl, som leda en Christen, strök jag under
de orden: "För dem Dygdige blifver ingen Tjänst så tung, ty han lyder Gud
uti sine verldslige Lärar, och vet at Han dömer rätt och vedergrätter
hvarje redlig Suck". Jag har vidare den seden, at glöfva detta mit Exemplar,
och fogade således till denna citation följande Anmärkning:

"Begge

Bege Delarne har jag förfarit; som intygas på mit 63. dje år d. 23
Mars. 1793. Nyligen har jag å nys måst gjuta en Suck, men dock Gud i lof!
icke bitter och häftig, utan ifrån et i stillhet lidande Hjerta, då jag förnam,
huruledes en visse Konung äpen dragit omfång, at til och med efter sin Död
neka den trogne Tjenaren et nödortfligt Nöd. Gud har dock erfatt det rikeligen:
ty jag hur för mig själf det nödvändiga, och mina Barn därjämte det
öfverflödiga. Herren vare evigt Pris derjäre! och jag underlåter rift icke,
uti dessa begge förestående de Christnes störste Slögtid-dagar, Långfredagen
och Påsk-dagen, rätt ofta hänöper både förödmjukad och tacka.

Mit Hjerta har i dessa dagar njutit en stor Sälhet: jag har fåt tjena en
gamal Vän och tillika afbönda mig en kär Skyldighet. Hr dagmannen af
Stenhof har i alla tider haft Vänskap för mig, som dock til sit Upho f för.
skrifver sig ifrån hans Relation med Sal. Fru Löwen, hos hvilken hans ena
Syster var beständigt, äpen som en hans Broder njöt mycket godt hos
hennes Föräldrar på Lybeck. Han blef sedan Skrifver Curator uti min
Concours, och räckte därvid en för andra lika få redelig som för mig trofast
Händ. Hans ende Son har, för Namnet och Fadrens Frimodighet den 19. Augusti,
fåt ofta hänfläddes upbara tvåra Minner och funnit en besvarlig Tjenstgöring
här hemä; således går han nu uti utrikes Tjenst, och vil engagera sig uti
Holland. Här har jag rekommanderat honom hos Regerings-Rådet Holmberg
de Beckfelt til det bästa; hos honom blir han ock rift välkommen, ty han
är en reglerad yngling och Svensk; således allt nog för at vinna denne
förmögne och förnäme Landbornans Godhet. Hr de Beckfelt är en Svensk
Hollandland, som bragt sig up til store Rikedomar och til Adelskap; förtjänar
således äpen i det affeendet vår respektfullhet. Det öfuga intages af
mit bilagde Brev til honom med sina Allegater. Det får läggas ad Neta
uti Geheime Archivs, jämte det til underskätthållaren Ligenstjorne med
sina Bilager. Brevet med Rememoriana utgjöra sifs eller brt. 119⁺ uti +120
Första Bandet af mina Misce laneis, hvar äpen finnas, under brt. 104,
eller sid. 291-305, införde D. Wendeborns Reflexioner öfver Engelska Consti-
tutionen. Den här bilagde Skrifften af dessa Reflexioner har väl sina
mindre lästbara Ställen, nämligen af sin egen Händ, ehuru jag härvid
beslutat mig om Skrifstifveriet å ona maniere; men jag vil dock
hopnas, at med min Johns Öfning at läsa ötydelig Skrift, som utomdes
ofelbart inträffar på stora Händels: Kontor, torde Meningen lätt fattas.
Etli Brevet för unge Stenhof nämnes, huruledes vår forne Adolf fåt et annat
Engagement här hemä: ja det har han visserligen fåt, dock ingalunda uti
den store Singsgudens Tjänst; ty råder han sig själf, öfvergifver han både Mars och
Mentusmål, samt ofrar Slott på Fröjas altare. Jag, som aldrig får sippa Kärmedomen
af denne ynglings helt öfsynnerliga äpentyr, finner mig nu dragen in uti nya Relationer,
men hurmed jag får enkämmerligen upbyggja uti Grangården.

Et par Lödöfall hafva synligen timat. Lif Chirurgus Wenner har i början af innevarande Månad mist sin Hustru, Fru Ingriid Maria Möller. Hon är fiftio och hon var Dansk, inkommen med Enke-Drottningen ifrån Köpenhamn. Hon var et Fruntimer af ingen slags Fägring, frarare ful, men af mycket vett och et grantaga upförande, uti et Hofs, hvar flera behärliga Collisioner merändels mötte. Drottningen hade til henne et anskranket förtroende, såsom hon ock var den enda Person, som hon tagit hid med sig ifrån Danmark; men måste icke des mindre en visst tid, eller den omkring 1778, sätta henne hos sig. Sedan fick Fru Wenner a'nyo iynwacka sin Nådiga Drottning, som under hennes sista långvariga sjukdom icke allernast lät dageligen underrätta sig om hennes tillstånd, utan också själf uti egen Person någre gånger besökte henne. Denna välfignade Drottning gör så många vackra Gärningar, så mycket vackrare, som de merändels ske skända af världen. Jag bitägger en Gruffskrift öfver den aflidna Drottningens hustru. Det andra Lödöfallet är inom vår egen Släkt, eller Professor Georgius enda Dotter, Kamfelt Magdalena Eleonora, som under sista Jubel-mötet i Upsala blef ihjälspendad af en Släkt, uti et af Domkyrko-Skvalfven, kommandes ifrån Professor Wöethii Svenska Oration på Gustavianiska Academiën. Det skedd den 7 Martii, och lefde hon väl flere timmar derefter, men utan fans. Hon var 26 år gammal, icke vacker, icke glad, men högligen älskad af föräldrarne. Fadren är omkring sina 80 år och Modren en född Appelbom. Denna Kändelse var den enda olyckliga, som timade vid hela mötet, och uti en af Människior så fullgropad Stad, som Upsala de otta dagarne var.

För ro skull bitägger jag et par Ordletter ifrån 2:ne sig kallande Gosfar. Den Respektlige Gosfen är dock en gammal Man, omkring sina 40 år, eller Mr le Chevalier de Gausfen, nu Ex-Ministre de France härstades, och som lewer här en Homme privé, dels här på Norrmalm -- bor i vårt Grönkaps strax vid Kongi Trädgården, delo på en liten gård på landet Söder-ut, som han köpt sig. Han var först i Berlin, där han omgäts ofta med d. Düsching, är letth och älskar par-preferencie Mineralogien. Han behugade också efter hitkomsten hedra mig med sin Dekantfkap, och litta Stafva minnes väl hans Visiter hos oss på Djurgården. Nu är han ofta, merändels hvar vecka hos oss; läser och talar Svenska. I går raisonnerade vi öfver Europas olyckliga Ställning. Hans uttalande -- och en Ministers betyder mycket i sådana Saker -- var detta: Aldrig har Ställningen varit mindre Politiskt än nu: ty å ena sidan rasar Folket, gör således Friheten förhatelig medan å den andra Konungar och Kerrar af alla krafter usurpera, och det just i en tid, då denna usurpation har besedt och underhållit en Mot-revolution i Frankrikes samt där lagt en Konungs Hustru under Bilan; så at både Konunga-magten och Heras väldet blifvit icke mindre affkyvade. Och emellan dessa Opposita skola nu Stater och deras Invånare, så många unlyssa och dygdiga Människior, gå de
fases

färligaste Öden till mötes. Hade Fransos taler -- märk: en Fransos taler -- med förstånd och moderation behandlat sin Regements förändring, hade de gifvit sin egen Nation en så beskaffad Frihet, som de lofvade; så hade ock inomdeculi slut hela Europa varit fritt, alla Foltslag varit lyckliga, Kungen minskade, kanske uphöjde; men hurudan blir nu utseendet, så samt annars någon kan calculeras; om icke den, at Nationerne misshandlas; kufvas och regeras fluteligen af en Järn-spuna, då Despoten förbjuder allt tank af förnuftig Tryck-frihet, efter Nationerne icke kunna bära, denna ädla och så hälfolarna Skatt uti varslarna händer: ty Anarchie kan räcka för en dag; men Tyranniet, till hvilket den leder, varar sedan i Secler. -- Jag tänkte inom mig: ock! i Konungar och Herrar! hvarföre hafven i icke regerat vilfugen och med foglighet behandlat oss andre; så hade både jag och vi varit lycklige; nu vederrögas allt.

Lilla brefvet ifrån sprigtige och Saksjämne Gossen Henrik talar för sig sjelft. Han vil icke mera agera Antiquarius; han vil blott förädla sit hjerta, känslor, gräda om Landets behag, Vänfkapsens ömhet, Kärlekens tyngning.

Morgondagen tillbringas hos oss uti all stillhet, och mot aftonen går jag på Salen, dit jag ock går Påskdagen, ehuru vi då hafve alla barnen hos oss, jämt den hos Louise varande Kamfjell Blomquist.

Såta Mor hälsar Eder Begge hjerteligen. Jag ber om min Vördnad till Tader Petr. Gud vällygne Hela Edert Hus!

Post-Scriptum. Skär-tordagen, om aftonen.

Sedan stora Sepéchen var färdig, kommer min Postbärare med dit St. Bref utan Datum; skickade frax Brevet till Mr Leopold, som lofvat altisimum silentium: hvilket ock så är det bästa; ty, när en anonym Skurk anmäler sig i Dag-paperen, är alltid hans innerliga öftundand, at få et svar, för at än en gång förlagera sit galldigra Hjerta, om icke annorlunda, än som Tertius interveniend: dock på Masquer är ingen Dist, då man angås med Lönn-mord. Jag svarar aldrig någon af de slundrade i Gröna Gängen, och det är för mig så mycket mindre gjörligt at svara, som jag aldrig läser af nyssn. Academies Manis fefter; stälde emot mig: ty dels är jag mycket för god dertil, dels är jag aldeles ofskyldig, och dels förredager jag Friden och Glädjen inom eget Brödt framföre Kong och Seppar -- Jy! Seppar, som skulle vinnas emot Smuttens Autörer. Fjerran, fjerran ifrån min Tanke, min Hland!

Tackar hjerteligen för imitationen till Nörköpung. Låter Gud oss lefva till sommaren, så torde jag väl blifva så både frisk och lycklig, at än en gång färdas öfver Kolmorden, för at omfamnas af Söta Barn och Goda Vänner.

Dit brev är förordt: till Dens returnerar Käfte. Paketet skal riktigt aflämnas. God Natt!
Låt mig äntel veta Fortsättarens Namn till Brevjaka Minnet Runan öfver Gustaf III (i morgon, långfredagen, var Hans fördrag) uti din stadd Tidningar, N:o 22.

De uti Brevet omförmälda Dot. Wendeborns Reflexionen,

Brevet til Herr Litjensparre, och

Min Promemoria til Stathållare-ämbetet i Stockholm
Sifogsä här icke, såsom de finnas uti affskrift inföde i
Band. 1 af mina Afhandlingar.